

netop maatte være en Borgen for Sammenhold — synes jeg —, at de vare smedebe sammen af Smeden, saa for den Sags Skyld kunde vi jo godt have det saaledes. Det, som det kommer an paa, er jo det, at det virkelig er en Mand, som er denne Plads vogen, og det kan Smeden ligesaa godt være som Herredsfogden. Det er nu ikke alene med Hensyn til at gaa den lange Vej, at der er Ulemper derved, men jeg har ogsaa tænkt mig, at de, som ville søge Kirken Betsignelse, gjerne ville have begge Dele forrettede paa een Dag, og at de altsaa baade ville borgerlig vies og søge til Kirken paa een Dag. Naar de nu først havde 3—4 Mil at gaa for at komme til Herredsfogden, og de saa maatte bagefter skulde tilbage til det samme Sted for at kirkevies, saa kan man jo forstaa, at dette neppe vilde lade sig gjøre paa een Dag. Ogsaa dette er en Ulempe, som vi maa søge at faae fjernet. Med Hensyn til Stedet, hvorpaa Bieslen skal foregaa, skal jeg gjøre opmærksom paa, at det at komme paa Raadstuen har for Mange noget Ustkræffende. Folk, der komme paa Raadstuen, ere ikke vel tilfredse der; for Folk i Almindelighed er der noget Mistænkeligt ved at komme paa Raadstuen, det synes de ikke om, men det vil jo sagtens kunne ordnes. Der findes endvidere i § 4 en Bestemmelse, som jeg ikke kan billige, og som jeg mener er Frugt af en udemokratisk Mand; der siges nemlig, at Høgtstabs Indgaaelse ogsaa kan finde Sted i vedkommende Dørighedspersons Bolig eller i Brudens Hjem. Det vil snart lede til, at alle Fattigfolk blive viede paa Raadstuen, medens de Finere, de, som bedre betale, blive frie for det, men kunne blive viede i eget Hjem. Jeg har jo nok hørt Exempler paa, at Folk ere blevene viede i eget Hjem paa Sotteløngen, men det, der her tales om, kan nemt forstaaes saaledes, at de, der kunne evne at betale, kunne faae Sagen afgjort med vedkommende Dørighedsperson og kunne vies i hans Stue, medens de Andre maa underkaste sig den store Uleilighed. Dernæst vil jeg sige: Der er efter Forslaget ogsaa virkelig en forøget Besøknings. I Henhold til § 7 skal der for det Første udredes 4 Kr. for Kundgjørelse til Thinget og Attest derom, dernæst skal der betales 30 Ore for det stemplede Papir og 2 Kr. til Vedkommende, som forretter Bieslen. Det er allerede 6 Kr. 30 Ore, men det er ikke saa lille en Kapital for mange Fattigfolk. Jeg mindes idetmindste, at der, medens jeg har været Kirkesanger, har været to Tilfælde i den Kommune, hvor jeg bor, hvor Folk ikke mente, at de kunde blive viede, fordi de syntes, der var for store Udgifter derved, og først efterat vi lod dem vide, at, om de vilde, kunde de give slet ingen Ting, kom de for at lade sig vie. Der er altsaa først Udgift til borgerlig Biesle 6 Kr. 30 Ore; men dertil kommer, at de, der ville lade sig kirkeleg vie, ogsaa skulle give Præst og Kirke-

betjent Noget, det er en betydelig Jordnyelse. Hvis denne Lov udkommer, er der ogsaa et Spørgsmaal, som maa klares, det er med Hensyn til den nuværende Offerpligt. Derfor vi saa borgerligt Høgtstabs indført, vil vistnok, navnlig i Kjøbstæderne, en Del nøies med borgerlig Biesle og ikke forlange kirkeleg Biesle; derved ville Kjøbstadpræsterne særlig komme til at lide, thi en meget stor Del af deres Løn bestaar i Offer, og jeg tror derfor, at det ærede Thing vil være enig med mig i, at forud for en saadan Lov som denne maa vi først se at saa det utidige Offerølsen bragt ud af Verden. Jeg kommer saa til § 8. Heri siges, at Præsterne ere berettigede til at kirkeleg de og de borgerlig viede Folk. Jeg mener, at denne Sag vil kunne ordnes meget let, naar vi sit det ordnet saaledes, som jeg har tænkt, at de altsaa mødte med deres Attest fra vedkommende borgerlige Person, der har viet dem, og at dette maatte være nok for Præsten til, at han kunde betragte dem som Høgtstabsfolk, og dermed haaber jeg, at de maatte kunne overbringe alle de hidtil gjældende Bestemmelser om kirkeleg Biesle i Kirken; thi naar vi skulle beholde disse, tror jeg nok, at Præsterne ville sige: Nei, lad os være frie for disse Bestemmelser om Høgtstabs Indgaaelse i Kirken, som falde saa trykkende for mange Præster; skulle vi bevare disse efter at have faaet borgerlig Biesle, er der ikke fra Præstens eller Menighedens Side vundet Noget derved. Nu med Hensyn til Præstens Stilling ligeoverfor de Borgerligviede, siges der, at han er berettiget til kirkeleg at vie dem. Den ærede Forslagsstiller talte noget om, at vi ogsaa kunde sette en Bestemmelse ind om, at han kunde sige bestemt Nei. Hvis jeg sit Noget med Lovforslaget at gjøre, vilde jeg søge at faae det indført, at Præsterne skulle kunne sige bestemt Nei. Hvis Saadanne saa virkelig føle Trang til kirkeleg Biesle, maa de finde en Anden, som de kunne faae til at vie sig. Men jeg er vis paa, at der kunde tænkes Tilfælde, hvor man ligesvem vilde genere en Præst ved at komme og forlange kirkeleg Biesle af ham; derfor mener jeg, at ikke alene skal Præsten være berettiget til at vie, hvem han vil, naar han kan blive enig med dem, og naar han anser det for rigtigt, men han skal ogsaa kunne sige Nei, naar han med Overbevisning skal kunne gjøre det i Sandhed. Jeg vil, skjøndt jeg har endel Indvendinger mod Forslaget, anbefale, at man lader det gaa i Udvalg, og der virkelig tager fat paa Arbejdet, at man ikke lader det ligge, men fremsetter sine bestemte Ansøelser om, hvad man anser for rigtigt. Lad der end komme to eller tre forskjellige Betænkninger, lad dem komme ud i Besøkningsingen, og lad saa denne godkjende en af dem, hvilket da vil virke til, at vi senere i Liden kunne saa denne for vort Folk saa betydningsfulde Sag ordnet. Vi kunne saameget hellere lade et Udvalg arbejde derpaa, som det jo lader til, at man